

## РЕЦЕНЗИЯ

от Проф. дин. ХЕНРИЕТА ТОДОРОВА

ЧЛЕН КОРЕСПОНДЕНТ на БАН

По искане на секцията по праистория (протокол № 20 от заседание на 22. 11. 2011) научният съвет на Археологическия институт на БАН решава да бъде обявен конкурс за доцент за нуждите на секцията по праистория. (Протокол № 2 на НС от 15. 12. 2011) и ме определя за член на журито за този конкурс.

По обявения в ДВ конкурс има само един кандидат а именно **Крум Ернестов Бъчваров.**

Кандидатът е научен сътрудник в НАИМ и хоноруван главен асистент в Пловдивския университет " Паисий Халендарски". Роден е на 21. 04.1968. През 1994 завършва СУ а през 2003 защитава докторска дисертация на тема "Неолитни погребални обреди от българските земи в контекста на Югоизточна Европа и Анатолия". Владее английски, руски и немски езици.

Бил е ХУМВОЛТОВ СТИПЕНДИАНТ в Саарландски университет в Германия. Имал е специализации в Унгария, Турция, Македония и САЩ.

Чел е отделни лекции в Единбург, Саарбрюкен и Лос Анжелос. На многобройни научни конференции е изнасял доклади.

Ръководи археологическите разкопки в Търговище гарата, Сърнево и Харманли и е член на проучвателните колективи на разкопките в Провадия, Карлово, Помощица, Кораново и др.

Участва в 6 изследователски проекта.

Кандидатът има трудове публикувани след защитата на докторската му дисертация:

Участие в една колективна монография,  
Колективна монография под негова редакция посветена на  
погребалната обредност и мястото в нея на детските погребения  
(не са представени)

**Представени са:**

12 самостоятелни статии и

3 статии в съавторство

Статиите са публикувани у нас или в чужбина на български, английски и немски езици.

Тематично болшинството от трудовете му задълбочават и разширяват проблематиката на която е посветена докторската му дисертация.

Основните му приноси се състоят в това че се проучва един до сега не изследван аспект на праисторическите погребални практики а именно сравнително редките погребения в съдове предимно на на бебета и малки деца както и различните начини на третиране на трупа.

Искам да подчертая, чезследването в широк териториален обхват от Югоизточна Европа до Леванта на тази интересна рядко срещана погребална практика е един от малкото надрегионални подходи прилагани до сега в българската праистория, която се занимава предимно с локалните културни феномени.

Изследванията на кандидата обхващат периодите на неолита, медната епоха и ранната бронзова епоха. За съжаление в тях не достатъчно отчетливо е подчертана тежестта на колосалния културен и демографски колапс делящ последните две епохи, който обхваща цялото IV хилядолетие, от което у нас липсват и погребения.

Бъчваров се занимава още с разграничаването на селищното от сакралното пространства и възникването на некрополите екстра мурум. В този контекст е разгледан и въпросът за концепцията "вън" и "вътре" в поселищната структура като важна пространствена опозиция.

Внимание е отделено и на някои произведения на праисторическата антропоморфна и зооморфна идолна пластика и нейното място в обредността.

На края не мога да пропусна един лингвистичен грех на кандидата който заменя хубавата българска дума **селищна могила** с арабската **тел** (например **Тел Авив**) което е недопустимо и с нищо не е оправдано.

Имайки предвид изброените по горе научни приноси на кандидата които са отразени в публикациите му **препоръчвам неговото избиране за доцент.**

Подпис:

  
Х. Тодорова